

**ACCOUNTANCY
EUROPE.**

PONOWNE ODKRYWANIE WARTOŚCI BADANIA MŚP

Ostatnie zmiany w Szwecji i Danii

Dokument informacyjny

FACTS.

AUDYT I ATESTACJA
LUTY 2018 r.

Zasady dotyczące tłumaczenia dokumentu Accountancy Europe pt. „Ponowne odkrywanie wartości badania MŚP. Ostatnie zmiany w Szwecji i Danii”, wydanego w lutym 2018 r.

Niniejsza publikacja jest tłumaczeniem dokumentu opracowanego przez Accountancy Europe zatytułowanego „Ponowne odkrywanie wartości badania MŚP. Ostatnie zmiany w Szwecji i Danii” (tytuł oryginału: „Rediscovering the value of SME audit. Recent developments in Sweden and Denmark”). Dokument został wydany w lutym 2018 r.

Pełną odpowiedzialność za tłumaczenie dokumentu ponosi Polska Izba Biegłych Rewidentów. Accountancy Europe nie odpowiada za zawartość dokumentu w języku polskim ani za poprawność tłumaczenia. W przypadku jakichkolwiek wątpliwości, czytelnik powinien odwołać się do wersji angielskiej, dostępnej bezpłatnie na stronie Accountancy Europe:

<https://www.accountancyeurope.eu/publications/rediscovering-value-sme-audit/>

W celu wykorzystania dokumentów wydawanych przez Accountancy Europe, w całości lub częściowo, zarówno w oryginalnej wersji językowej, jak i po przetłumaczeniu na inne języki, należy uprzednio uzyskać pisemną zgodę Accountancy Europe info@accountancyeurope.eu.

WPROWADZENIE

Niniejszy dokument informacyjny dotyczy bieżących zmian w Szwecji i Danii, gdzie władze krajowe oceniają skutki zwolnienia małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) z obowiązkowego badania.

MŚP stanowią trzon gospodarki UE, tj. 99,8% wszystkich przedsiębiorstw działających w sektorze niefinansowym w 28 państwach członkowskich Unii. MŚP obejmują 66,6% całkowitego zatrudnienia i generują 56,8% wartości dodanej w tymże sektorze¹. Liczby te są porównywalne z udziałem dużych przedsiębiorstw, dlatego też niezbędne są instrumenty polityki, które również wzbudzają zaufanie do tej części rynku. Badanie sprawozdania finansowego (audyt) jest jednym z tych instrumentów polityki. Zapewnia ono wiarygodność informacji finansowych, co ma kluczowe znaczenie dla funkcjonowania gospodarki i jej wzrostu.

Wydaje się jednak, że tworzący prawo skupiają się raczej na badaniu dużych spółek, czy też spółek notowanych na giełdzie, niż na badaniu MŚP. W ostatnich latach wymóg badania MŚP był postrzegany jako obciążenie administracyjne, co skutkowało z kolei tym, że organy nadzoru w niektórych krajach wprowadziły dla MŚP zwolnienie z badania. Ostatnio Szwecja właśnie oceniła wpływ jednej z takich reform znoszących wymóg badania MŚP, stwierdzając, że reforma ta zakończyła się niepowodzeniem, ponieważ koszty, które implikuje, przeważają nad korzyściami.

SZWEDZKA OCENA SKUTKÓW

W 2010 r. Szwecja zniosła wymóg prawny dotyczący badania małych spółek z ograniczoną odpowiedzialnością. W grudniu 2017 r. szwedzka Krajowa Izba Kontroli (KIK), niezależny organ szwedzkiego parlamentu², opublikowała raport pt. *Zniesienie obowiązku badania dla małych spółek kapitałowych – reforma, w której koszty przeważają nad korzyściami*³, który postawił to zniesienie pod znakiem zapytania. W raporcie za pomocą oceny skutków wykazano, że badanie małych podmiotów jest cenne zarówno dla MŚP, jak i dla dobra publicznego.

USTALENIA

Główne ustalenia oceny skutków wskazują na liczne wady zniesienia obowiązku badania MŚP i pokazują, że w wyniku tej reformy nie zostały wzmocnione konkurencyjność ani rozwój przedsiębiorstw:

1) WOLNIEJSZY WZROST

Firmy, które rezygnują z badania, nie odnotowują wyższego wzrostu, a wręcz przeciwnie — odnotowują one słabszy późniejszy wzrost, zarówno w sprzedaży netto, jak i w liczbie pracowników.

¹ Dane te dotyczą m. kroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw i opierają się na rocznym sprawozdaniu Komisji Europejskiej na temat unijnych MŚP z lat 2016-2017; dostępne na stronie https://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/performance-review_en?pk_source=ec_newsroom&pk_medium=link&pk_campaign=spr17

² Szwedzka Krajowa Izba Kontroli jest niezależną agencją odpowiedzialną za badanie instytucji rządowych i nadzór nad finansami państwa poprzez audyty finansowe i wydajnościowe agencji państwowych, spółek będących własnością państwa i rządu Szwecji. Działa bezpośrednio pod szwedzkim parlamentem (R ksdagiem) i jest niezależna od interesów politycznych i innych interesariuszy. Więcej informacji znajdują Państwo na następującej stronie internetowej: <https://www.riksrevisionen.se/en/Start/About-us/>

³ Podsumowanie raportu w języku angielskim dostępne jest pod adresem: https://www.riksrevisionen.se/PageFiles/27902/RiR_2017_35_REVISIONSPLIKT_SUMMARY.pdf
Cały raport dostępny jest w języku szwedzkim pod adresem: https://www.riksrevisionen.se/PageFiles/27733/RiR_2017_35_REVISIONSPLIKT_ANPASSAD.pdf

2) MNIEJSZE OSZCZĘDNOŚCI

Oszczędności na kosztach dokonane przez firmy, które zrezygnowały z badania, są niewielkie; rentowność nie ulega poprawie.

3) BRAK PRZEJRZYSTOŚCI I KONTROLI

Bez audytu ogólna przejrzystość jest mniejsza, a organy firmy oraz zewnętrzne instytucje mają mniej informacji do sprawowania kontroli i egzekwowania obowiązków prawnych w różnych obszarach.

4) ZWIĘKSZONE RYZYKO PRZESTĘPCZOŚCI GOSPODARCZEJ, W TYM UCHYLANIA SIĘ OD OPODATKOWANIA

Skłonność do rezygnacji z badania jest większa w branżach o wysokim ryzyku przestępczości gospodarczej i uchylania się od płacenia podatków. Malejące tempo rozwoju może wskazywać, że firmy, które zrezygnowały z badania, płacą mniej podatków niż wcześniej.

5) WIĘCEJ BŁĘDÓW W RACHUNKOWOŚCI

Bez badania wzrasta liczba błędów w sprawozdaniach finansowych.

ZALECENIE I KOLEJNE KROKI

Na podstawie wniosku, że koszty tej reformy przeważają nad jej korzyściami, szwedzka KIK zaleca rządowi Szwecji ponowne wprowadzenie obowiązku badania dla małych spółek z ograniczoną odpowiedzialnością. Rząd odpowie na ustalenia raportu na posiedzeniu plenarnym na początku kwietnia w 2018 r.

DANIA IDZIE ZA PRZYKŁADEM

Raport szwedzkiej KIK wywołał debatę na temat konsekwencji zwolnienia MŚP z obowiązku badania w Danii. Duński próg dotyczący zwolnienia z badania został podniesiony trzy razy w ciągu ostatnich dwunastu lat — w latach 2006, 2010 i 2013. Duńskie Ministerstwo ds. Działalności Gospodarczej ogłosiło obecnie, że przeprowadzi badanie dotyczące konsekwencji złagodzenia obowiązku badania.

RYZYKA ZWIĄZANE ZE ZWOLNIENIEM MŚP Z OBOWIĄZKU BADANIA

Zwolnienie MŚP z badania zwiększa szereg zagrożeń dla gospodarki. W szwedzkim raporcie uwypuklono w szczególności ryzyko błędów księgowych, uchylania się od płacenia podatków i przestępstw gospodarczych.

BŁĘDY KSIĘGOWE

Jak ukazuje to przykład Szwecji, bez audytu pojawia się tendencja do zwiększonej liczby błędów w rachunkowości MŚP. Podważa to wiarygodność sprawozdań finansowych MŚP i zmniejsza zaufanie do tychże sprawozdań ze strony użytkowników.

NEGATYWNY WPŁYW NA POBÓR PODATKÓW

Szwedzka ocena wskazuje, że zwolnienie MŚP z obowiązku przeprowadzenia badania może zwiększyć liczbę przypadków uchylania się od płacenia podatków i osłabić zdolność właściwych organów do wykrywania tegoż przestępstwa. Firmy zwolnione z badania doświadczają mniejszego

ryzyka wykrycia unikania opodatkowania i dlatego łatwiej jest im celowo zgłaszać mniejszą aktywność gospodarczą, a więc obniżać zysk w celu obniżenia podatku.

OSZUSTWA, KORUPCJA, PRANIE PIENIĘDZY I FINANSOWANIE TERRORYZMU

Audyt ma na celu zniechęcenie do podejmowania zachowań oszukańczych i przestępczych. Pomaga on na przykład zniechęcać do przestępstw takich jak oszustwa, korupcja i pranie brudnych pieniędzy w firmach.

Biorąc pod uwagę obecne podwyższone ryzyko terrorystyczne występujące w Europie, przeprowadzenie audytu ma kluczowe znaczenie w szczególności dla MŚP, ponieważ zmniejsza ryzyko tego, że są one wykorzystywane do finansowania terroryzmu.

NIEWYPŁACALNOŚĆ PRZEDSIĘBIORSTW

MŚP ponoszą korporacyjną odpowiedzialność wobec osób trzecich, takich jak ich dostawcy, wierzyciele, inwestorzy, pracownicy i państwo samo w sobie. Jeżeli firma nie podlega badaniu, zmniejsza się zaufanie tych podmiotów do sprawozdań finansowych i dokładność wyników biznesowych. Następnie zaś brak zaufania utrudnia działanie i rozwój MŚP.

Wiele MŚP korzysta z przywileju i ochrony „ograniczonej odpowiedzialności”. Stwarza to ryzyko dla wierzycieli na wypadek, gdyby spółka z ograniczoną odpowiedzialnością nie mogła spłacić swoich długów. Badanie może zmniejszyć to ryzyko i zapewnić większe bezpieczeństwo wierzycielom i innym użytkownikom sprawozdań finansowych. Bez badania ta przeciwwaga znika.

OGRANICZENIA W DOSTĘPIE DO FINANSOWANIA

Dostęp do kredytów/pożyczek i finansowania umożliwia MŚP rozwój, co leży w interesie każdego kraju. Według badania przeprowadzonego przez Europejski Bank Centralny⁴, w ostatnich latach w Europie rośnie popyt MŚP na finansowanie zewnętrzne, jednak dostępność tego finansowania nadal stanowi dla MŚP wyzwanie. Wyzwanie to stać się może wyzwaniem jeszcze większym, jeżeli firma nie przeprowadzi badania, które zapewni większą wiarygodność sprawozdań finansowych.

WNIOSEK

W poszczególnych krajach istnieją rozbieżne polityki, a także opinie odnośnie badania MŚP. W tym kontekście interesujące jest, że kraje takie jak Szwecja i Dania przyjmują empiryczne podejście oparte na faktach w celu oceny skuteczności reform znoszących wymóg badania dla MŚP. Tworzący prawo będą prowadzić dalszą dyskusję na temat politycznych konsekwencji ustaleń tej oceny.

Przykład Szwecji ukazuje dobrą praktykę rzetelnego kształtowania polityki. Ważne jest, aby w kształtowaniu polityki być pragmatycznym i móc dostosowywać politykę, a nawet ją odwrócić, jeżeli okaże się ona nieskuteczna lub, co gorsza, przynosić będzie skutki odwrotne do zamierzonych.

W kontekście badania MŚP zachęcamy wszystkich tworzących prawo do podejmowania świadomych decyzji w oparciu o fakty i dowody oraz do rozważenia zalet badania MŚP, zarówno dla samych MŚP, jak i dla innych interesariuszy.

⁴ Badanie dostępu przedsiębiorstw do finansowania w strefie euro; dostępne na stronie internetowej: <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/ecb.accessstofinancesmallmediumsizedenterprises201705.en.pdf?17da4ff2a730b7ababea4037e4ce8cae>

Accountancy Europe utworzyła grupę ekspertów, która ma na celu wzmocnienie debaty – na poziomie europejskim – na temat najlepszych sposobów reagowania na wyzwania związane z badaniem MŚP. Będziemy również analizować prace i zmiany w zakresie polityki badania MŚP w poszczególnych krajach.

OGRANICZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI: Accountancy Europe udostępnia niniejszy dokument wyłącznie w celach informacyjnych. Przy opracowaniu dokumentu dołożyliśmy wszelkich starań, by zawarte w nim informacje były dokładne i kompletne, jednak nie możemy tego zagwarantować. W związku z tym nie przyjmujemy żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do niniejszego opracowania.

Avenue d'Auderghem 22-28, 1040 Brussels

+32(0)2 893 33 60

www.accountancyeurope.eu

@AccountancyEU

Accountancy Europe

O ACCOUNTANCY EUROPE

Accountancy Europe zrzesza 50 profesjonalnych organizacji z 37 krajów, które reprezentują **milion** profesjonalnych księgowych, biegłych rewidentów i doradców. Sprawiają oni, że liczby służą ludziom. Accountancy Europe przekłada swoje codzienne doświadczenia w celu informowania publicznej debaty na temat kierunków polityki w Europie i poza nią.

Accountancy Europe została wpisana do Rejestru służącego przejrzystości UE (nr 4713568401-18).